

דף נח.

עין משפט א.ב.

אורח סימן דש פניא א

א. אדם מצווה על שביתת עבדו שמל וטבל לשם עבדות וקבל עליו מצוות הנהוגות בעבד ק, אבל אם לא מל וטבל אלא קיבל עליו שבע מצוות בני נח הרי הוא כגר תושב ומותר לו לעשות מלאכה בשבת ר אבל לא לרבו ש, ואסור לכל ישראל ת לומר לו לעשות מלאכה לצורך ישראל.

ב. ואם לא קיבל עליו שום מצוה אלא עדיין הוא כותי גמור דינו שוה לזה שקבל עליו שבע מצוות. ולפ"ז צרכי חולה שאין בו סכנה דקיי"ל אומר לכותי ועושה, וכן במת ביו"ט ראשון דקיי"ל שיתעסקו בו עממין, אסור לומר לעבד ישראל להתעסק בו א אפי' הוא עובד ע"ז, כיון דמלאכת העבד אסורה מן התורה לא הותרה בדבר שאין בו פיקוח נפש.

ויש חולקים ומתירים בזה.

ג. עבד שהיה עושה מלאכת רבו שלא מדעתו וניכר הדבר שאינו עושה

ק. רמב"ם בסוף פ' ב' מהלכות שבת, ודיני עבד אינם שייכים בזה"ז, ויש ג' מיני עבדים חוץ מעבד עברי.

א. עבד שמל וטבל לשם עבדות שהוא חייב בכל מצות לא תעשה כדין ישראל גמור, וככל מצות עשה שהנשים חייבות שדינו כדין אשה.

ב. עבד ערל שהתנה שלא ימול אלא ישמור ז' מצות בני נח, וזה נקרא עבד תושב או עבד ערל ודינו כגר תושב.

ג. עבד ערל שעובד ע"ז.

ר. לעצמו דהיינו תפירת בגדיו או להרויח מזונותיו, ב"י ואפי' ברבו נותן לו מזונות והוא רוצה שיהיו לו מזונות בריוח, כה"ח אות ד'.

ש. אפי' מלאכה מדרבנן, רדב"ז ח"א סי' ד' ומ"א ס"ק ג'.

ת. היינו מן התורה, כיון דמלאכת העבד אסורה מן התורה, מ"א ס"ק ד' מב"י.

ו. ומומר פשוט דדינו כישראל ואסור לומר לו לעשות מלאכה ואיסרו מן התורה, מ"א ס"ק ח'. וכן אסור לומר לבן המומרת ואסור לומר לצדוקי לעשות מלאכה גם ביו"ט, מ"א ס"ק ח', והקראים דינם כגר תושב ט"ז ביו"ד סי' קכ"ד ס"ק ב'.

א. זו סברת בה"ג דאין חילוק בין יו"ט לשבת לענין שביתת עבד ודלא כהרמב"ן שחילק בזה, ודעת השו"ע כבה"ג דיו"ט ושבת שוין וכסתמא דמר"ן כאן, וא"כ ה"ה לענין שביתת בהמתו לדעת מר"ן דשבת ויו"ט שוין, כה"ח אות י'.

לדעת רבו, א"צ להפרישו^ב, אפי' קיבל עליו שבע מצוות בני נח^ג, אבל לישראל אחר שאינו רבו אפי' עושה לדעת ישראל מותר, כל שאין שם אמירת ישראל, ובלבד שלא יהנה^ד הישראל בשבת מאותה מלאכה.

וי"א שכל שלא קבל עליו ז' מצוות בני נח אין רבו מוזהר עליו, וע"כ צרכי חולה שאין בו סכנה וכן צרכי מת ביו"ט ראשון מותר לומר לו לעשות.

הגה: כל עבד שמצווה על שביתתו אסור לו לצאת בחותם שעשה לו רבו להראות בו שהוא עבדו, ואם החותם של טיט מותר^ה לו לצאת בו כשתלוי לו בצוארו אבל לא בכסותו, וחותם של מתכת אסור בכל ענין.

עין משפט ה. **או"ח סימן שם פעיף יב**

יב לא תצא בחותם, בין שהוא בצוארה בין שהוא בכסותה.

עין משפט ו. **או"ח סימן ד"ש פעיף א**
עיין לעיל עין משפט אות א.ב.

- ב.** דלא עדיף מקטן שא"צ להפרישו כמ"ש בסי' שמ"ג, מ"א ס"ק ו'.
- ג.** אבל עבד שמל וטבל רבו מצוה על שביתתו, ואפי' עושה מדעת עצמו חייב להפרישו, כה"ח אות י"ד.
- ד.** היינו מדרבנן, מ"א ס"ק ח' כמ"ש בריש סימן רע"ו. ואפי' גוי בעלמא כל שהוא עושה לצורך ישראל אסור לישראל ליהנות ממנו בשבת כמ"ש בסי' ש"ח, ועיין בכה"ח אות י"ח.
- ה.** דאין חשש שמא יטלנו מצוארו, אבל בשל מתכת שחשוב חוששין שמא יפול ויקח אותו בידו, ט"ז ס"ק ב'.